

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 12 0 К 006331 18 Кж
Бања Лука, 09.04.2019. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија др Вељка Икановића, као предсједника вијећа, Даниеле Миловановић и Обрена Бужанина, као чланова вијећа, уз учешће записничара Соње Матић, у кривичном предмету против оптужених Д.К. и Н.Р., због кривичног дјела неовлаштена производња и промет опојних дрога из члана 224. став 2. у вези са ставом 1. Кривичног закона Републике Српске, одлучујући о жалбама бранилаца оптужених, изјављеним против пресуде Окружног суда у Бијељини број 11 0 К 006331 17 К од 20.06.2018. године, у сједници вијећа, одржаној дана 09.04.2019. године, донио је

П Р Е С У Д У

Одбијају се, као неосноване, жалбе бранилаца оптужених Д.К. и Н.Р., те потврђује пресуда Окружног суда у Бијељини број 11 0 К 006331 17 К од 20.06.2018. године.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Окружног суда у Бијељини број 11 0 К 006331 17 К од 20.06.2018. године, оптужени Д.К. и Н.Р. оглашени су кривим због кривичног дјела неовлаштена производња и промет опојних дрога из члана 224. став 2. у вези са ставом 1. Кривичног закона Републике Српске (“Службени гласник Републике Српске” број: 49/03, са измјенама, у даљем тексту: КЗ РС), за које дјело су оптужени осуђени на казне затвора у трајању од по 2 (двије) године. Истом пресудом, на основу члана 224. став 5. КЗ РС и члана 62. истог закона, од оптужених су одузети предмети који су употребљени за извршење кривичног дјела, док су на основу члана 99. став 4. Закона о кривичном поступку Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 53/12, са измјенама, у даљем тексту: ЗКП РС), оптужени ослобођени од обавезе накнаде трошкова кривичног поступка и паушала.

Против наведене пресуде жалбе су, благовремено, изјавили браниоци оптужених. Жалба браниоца оптужене Н.Р., адвоката М.Б. из Б., изјављена је због битних повреда одредаба кривичног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, повреде Кривичног закона и због одлуке о казни, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи и оптужена ослободи од оптужбе или да се иста укине и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање. Бранилац оптуженог Д.К., адвокат П.Б. из Б., жалбу је изјавио из свих жалбених основа и због повреде одредбе

члана 6. став 1. Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода и члана II/3 е) Устава БиХ, а приједлог ове жалбе је да се побијана пресуда преиначи тако што ће се овај оптужени огласити кривим за кривично дјело неовлаштена производња и промет опојних дрога из члана 224. став 1. КЗ РС и да му се за то дјело изрекне казна затвора у трајању од 6 мјесеци.

Окружни јавни тужилац није подносио писмене одговоре на жалбе бранилаца оптужених.

Разматрајући спис, побијану пресуду и жалбе, одлучено је као у изреци ове пресуде, из сљедећих разлога:

Оспоравајући правилност и законитост побијане пресуде, жалба браниоца оптужене Н.Р. указује на битне повреде одредаба кривичног поступка, садржане у одредби члана 311. став 1. тачке з) и к) и став 2. ЗКП РС. Оспорава се законитост у прибављању доказа на којима је заснована побијана пресуда, указује се на неразумљивост изреке пресуде и њеној противријечности са разлозима, те изостанак разлога о одлучним чињеницама.

Жалбом браниоца оптуженог Д.К. само је наведен жалбени основ битне повреде одредаба кривичног поступка, а да притом није указано ни на један од облика битних повреда из члана 311. став 1. и 2. ЗКП РС, нити ова жалба износи разлоге из којих би се могло закључити да је првостепени суд починио неку од ових пореда. Стога приговори ове жалбе у овом основу побијања пресуде, нису основани.

У оквиру чињеничне основе побијане пресуде, аргументима изнесеним у жалбама бранилаца оптужених се оспорава правилност оцјене изведених доказа оптужбе и одбране, па слиједом тога и правилност утврђења одлучних чињеница, са тврдњом да спроведени докази не потврђују тврдње оптужбе да су оптужени починили кривично дјело неовлашћене производње и промета опојних дрога из члана 224. став 2. у вези са ставом 1. КЗ РС, за које су побијаном пресудом оглашени кривим, а што је све за посљедицу, по ставу жалби, довело до повреде Кривичног закона, па и у оном дијелу који се односи на правну квалификацију дјела.

Супротно жалбеним приговорима браниоца оптужене Н.Р., записник о саслушању оптуженог Д.К. дат у истрази у својству осумњиченог пред окружним јавним тужиоцем у Бијелини, није незаконит доказ, јер је оптужени поучен о свим правима из члана 143. став 2. ЗКП РС, које има као осумњичено лице, па и о праву да није дужан изнијети одбрану и одговарати на постављена питања, након чега је исти изјавио да жели изнијети своју одбрану у присуству свог браниоца, адвоката П.Б., који је био присутан приликом тог његовог саслушања.

Надаље, супротно наводима из жалбе браниоца оптужене Н., овај суд налази да изрека побијане пресуде није неразумљива, нити противрјечна сама себи и њеним разлозима и образложење исте садржи разлоге у погледу свих одлучних чињеница са аспекта постојања кривичног дјела и кривичне одговорности оптужених и чињеница одлучних за правилну примјену Кривичног закона, ради чега су неприхватљиви приговори ове жалбе засновани на тврдњи да је првостепена пресуда захваћена битном повредом одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС. У вези са наводима из ове жалбе, овај суд наглашава да чињеница да је на страни 7. побијане

пресуде наведено да су од оптужене одузети и остаци биљне материје која својим изгледом асоцира на опојну дрогу марихуану бруто масе 15 грама, као и 7 опушака од искориштеног цоинта са траговима биљне материје који својим изгледом асоцирају на опојну дрогу марихуану, само указује да се ради о очигледној омашци првостепеног суда и због тога, изрека пресуде није противријечна њеним разлозима. Ово с тога што је на страни 8. побијане пресуде тачно наведено да је од оптужене Н. одузето седам остатака од искориштеног „Цоинта“ са траговима биљне материје, која својим изгледом асоцирају на опојну дрогу марихуану, бруто масе 14 грама, како је наведено и у изреци пресуде.

Нису учињене ни битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 2. у вези са чланом 288. ЗКП РС (у жалби је највјероватније погрешно означена одредба, јер је наведен члан 228., који се односи на задржавање на мјесту извршења кривичног дјела), на које је указала жалба браниоца оптужене Н.. Наиме, супротно наводима из ове жалбе, приликом унакрсног испитивања оптуженог у својству свједока, поступљено је у складу са одредбом члана 288. ЗКП РС, јер је тужилац користио исказе оптуженог К. из истраге, на начин што му је предочавао фрагменте тих исказа у дијелу у којем се разликују од исказа који је оптужени дао на главном претресу, након чега је овом оптуженом дата могућност да објасни или да побије своје претходне исказе.

Чињенична утврђења побијане пресуде, супротно приговорима која се износе у жалбама, су по оцјени овог суда потпуна и правилна. Она су заснована на бројним доказима изведеним на главном претресу пред првостепеним судом, који су изнесени у образложењу побијане пресуде, оцјењени на начин који прописује одредба члана 295. став 2. ЗКП РС. Таквим приступом оцјени изведених доказа изведен је и коначан, а по оцјени овог суда правилан закључак да су оптужени починили кривично дјело неовлашћене производње и промета опојних дрога из члана 224. став 2. у вези са ставом 1. КЗ РС. Приговори жалби којима се та утврђења доводе у сумњу, разлозима који се износе у жалбама, нису основани.

Прије свега, побијана пресуда је анализирао садржај исказа оптуженог Д.К. дат на главном претресу и у истрази, обзиром да је овај оптужени на главном претресу исказивао другачије од оног у истрази, па је правилно оцијенила као вјеродостојним његов исказ из истраге, дајући о томе детаљно и ваљано образложење на страни 5. и 6, које у цијелости прихвата и овај суд. Наиме, побијана пресуда је исказ оптуженог К. из истраге и у оном дијелу у којем је измјењен на главном претресу, у смислу одредбе члана 304. став 7 ЗКП РС, правилно оцијенила и са аспекта садржаја довела у везу са записником о увиђају и фотодокументацијом, потврдама о привременом одузимању предмета појединачно наведеним у побијаној пресуди, као и вјештачењем одузете материје која је асоцирала на опојну дрогу, па се такав приступ у оцјени вјеродостојности противријечних исказа овог оптуженог (из истраге и са главног претреса), а у вези са тим и оцјена вјеродостојности исказа оптужених датих на главном претресу, не може оспорити аргументима изнесеним у жалбама.

У вези са приговорима из жалби бранилаца оптужених којима се истиче да се оптуженима не може ставити на терет да су узгајали 48 стабљика, због чињенице да се ове стабљике нису могле извјештачити, јер су биле у трулом стању у моменту вјештачења (због погрешног паковања од стране овлашћених службених лица), овај суд наглашава да се према чињеничном опису изреке побијане пресуде оптужени Д.К.

терети да је набавио сјеме биљке конопље које је посијао и од кога су изникле 48 стабљика и овај дио чињеничног описа предметног дјела, првостепени суд је утврдио како из исказа оптужених, тако и из записника о увиђају са фотодументацијом, потврда о привременом одузимању предмета од оптужених, као и из вјештачења биљне материје. Наиме, обоје оптужених не поричу да су те стабљике биле биљке конопље. Тако је оптужени К. исказао да је посијао сјеме биљке конопље, из кога су изникле 48 комада стабљика, да су биле дужине од један метар па до 3,40 метара, да је сваку стабљику полиција извагала појединачно а онда и заједно, да их је паковао у тегле и да је полиција у претресу нашла двије тегле осушене биљне материје. Оптужена Н. је исказала да је видјела на својој парцели три саднице конопље, да је рекла Д. да је то марихуана, те да је иста биљка за 7 дана нарасла до 1 метар. Исказ оптуженог К. потврђен је потврдом о привременом одузимању предмета од истог, из које произилази да је од овог оптуженог одузето 48 стабљика биљне материје која својим изгледом асоцира на опојну дрогу марихуану висине од 0,6 м до 3,40 м, укупне масе 67 кг, остаци биљне материје која својим изгледом асоцира на опојну дрогу марихуану укупне масе 1,2 кг, двије стаклене тегле напуњене са сувом биљном материјом која својим изгледом асоцира на опојну дрогу марихуану укупне масе 0,8 кг (2x 0,4 кг). Из потврде о привременом одузимању предмета од оптужене Н., произилази да је код исте пронађена и одузета метална дробилица сиве боје са траговима биљне материје која својим изгледом асоцира на опојну дрогу марихуану, дигитална вага за прецизно мјерење марке „Хуундаи“ и седам остатака од искориштеног „Доинта“ са траговима биљне материје, која својим изгледом асоцира на опојну дрогу марихуану, бруто масе 14 грама. Из вјештачења биљне материје извршено од стране вјештак Б.В.Д. произилази да је у испитиваним узорцима и траговима биљне материје и то биљни материјал описан у налазу под тачком 1.2. дио заосталог биљног материјала од горе наведених стабљика који садржи осушене листове, врхове и гранчице зелене до смеђе боје нето масе 318,925 гр, као и биљни материјал описан у тачки 2. налаза са садржајем осушених листића зелене до смеђе боје нето масе 0,0528 гр., те материјал описан у тачки 3. налаза и то нагорјели остатак од импровизованих цигарета тзв. доинт са садржајем нагорјелих листића нето масе 0,1270 гр., материја описана у тачки 4. и 5. нађена у стакленим теглама са садржајем осушених врхова биљке зелене до смеђе боје нето масе 42,407 гр и нето масе 54,051 гр, утврђено присуство психо активне супстанце тетрахидроканабинола који је састојак биљке конопље тј. биљне врсте „*Cannabis sativa L*“ из фамилије *cannabaceae*, из групе халуцогених дрога. Дакле, супротно наводима из жалбе браниоца оптужене Н., управо из напријед наведених доказа произилази да су из засијаних и изниклих 48 стабљика, оптужени произвели опојну дрогу која је пронађена код њих. Наиме, наведене стабљике оптужени су заједно узгајали, тако што су их залијевали и са истих убирали лист који су потом сушили, ситнили и паковали у стаклене тегле, на који начин су неовлашћено производили супстанце које су проглашене за опојне дроге, иако су знали да се ради о опојној дроги Марихуана - *Cannabis sativa L*.

Надаље, на основу извршене квантитативне анализе, у испитиваним узорцима биљне материје утврђен је садржај тетрахидроканабинола у износу од 0,07-2,7%. С тим у вези неосновани су приговори из обе жалбе којима се истиче да је узгој и производња биљке „*Cannabis sativa L*“ дозвољено, ако је проценат тетрахидроканабинола испод 0,2%. Наиме, са једне стране, у испитиваним узорцима утврђен је садржај тетрахидроканабинола у распону од 0,07 до 2,7%, а са друге стране одредба члана 19. став 1. Закона о спречавању и сузбијању злоупотребе опојних дрога ("Службени гласник БиХ" број: 8/06), прописује да је забрањен узгој, производња, промет,

посједовање и употреба супстанци и биљака разврстаних у Табелу I, те њихових препарата, док је у ставу 2. истог члана прописано да изузетно од става 1. тог члана, узгој конопље и мака је дозвољен али само у сврхе и под условима прописаним тим законом – Глава IV, гдје је у члану 25. став 1. прописано да је конопљу, т.ј. „*Cannabis sativa L*“ дозвољено узгајати само ради производње влакана, производње сјемена за прехрану животиња, даљњег размножавања и прераде сјемена, што у конкретном предмету није случај.

Надаље, насупрот приговорима из жалби бранилаца оптужених, којима се оспорава правилност закључка првостепеног суда о постојању квалификованог облика овог кривичног дјела, овај суд налази да је за такво утврђење првостепени суд имао довољно упоришта у изведеним доказима. Наиме, радње извршења основног облика кривичног дјела неовлаштене производње и промета опојних дрога из члана 224. став 1. КЗ РС, су алтернативно одређене и постоје у ситуацији када се неовлаштено производи, прерађује, продаје или нуди на продају или ради продаје купује, држи или преноси или посредује у продаји или куповини или се на други начин неовлаштено стављају у промет супстанце или препарате, који су проглашени за опојне дроге. За постојање једног од квалификованих облика предметног кривичног дјела (који су у ставу 2. члана 224. КЗ РС такође алтернативно одређени), законска дефиниција, као квалификаторну околност инкриминације, захтјева да је дјело извршено од стране више лица, што подразумјева учешће најмање два лица у извршењу основног облика дјела.

Према чињеничном опису дјела садржаном у изреци побијане пресуде, оптужени су у наведеном временском периоду, пошто је оптужени К. претходно набавио сјеме биљке конопље, које је на парцели коју користи, посијао и из кога су изникле 48 стабљике, које су заједно узгајали тако што је исте и оптужена Н. повремено залијевала и са истих убирали лист који су потом сушили, ситнили и паковали у стаклене тегле, на који начин су неовлашћено производили супстанце које су проглашене за опојне дроге, иако су знали да се ради о опојној дроги Марихуана - *Cannabis sativa L*.

Према томе, чињенични опис радњи из изреке побијане пресуде, садржи све елементе квалификованог облика кривичног дјела неовлаштене производње и промета опојних дрога из члана 224. став 2. у вези са ставом 1. КЗ РС, јер у тим радњама учествује више лица, а доказима проведеним у овом поступку несумњиво је утврђено да је у извршењу основног кривичног дјела неовлашћена производња и промет опојних дрога из члана 224. став 1. КЗ РС учествовало, као саизвршиоци, више лица, па је евидентно да је заједничко дјеловање оптужених резултат њихове заједничке одлуке. Одлучна чињеница која дистанцира квалификовани облик из става 2. члана 224. КЗ РС од основног облика кривичног дјела неовлаштене производње и промета опојних дрога из става 1. истог члана, је свијест и воља о заједничком дјеловању више лица у њиховом извршењу, што је у конкретном случају несумњиво утврђено, па је за постојање теже квалификације тог дјела, без значаја појединачни облик партиципације тих лица у њиховом заједничком дјеловању, ради чега су неосновани приговори упућени правној квалификацији дјела и правилној примјени Кривичног закона.

Дакле, разлоге за све одлучне чињенице, овај суд прихвата као ваљано образложене и њихова правилност се не може оспорити изнесеним приговорима из жалби бранилаца оптужених.

На основу свега наведеног, ово вијеће налази да је чињенично стање потпуно и правилно утврђено и да је правилно примјењен Кривични закон, када су радње оптужених, чињенично описане у изреци побијане пресуде, квалификоване као кривично дјело неовлашћене производње и промета опојних дрога из члана 224. став 2. у вези са ставом 1. КЗ РС. Осим тога, супротно жалбеним наводима браниоца оптужене Н., чињенични опис изреке побијане пресуде садржи све битне елементе бића предметног кривичног дјела.

Неосновани су и приговори из жалби бранилаца оптужених у жалбеном основу побијања пресуде због одлуке о казни. За кривично дјело неовлашћене производње и промета опојних дрога из члана 224. став 2. КЗ РС, прописана је казна затвора од 5 (пет) до 15 (петнаест) година. Казне затвора у трајању од по 2 (двје) године, коју побијана пресуда изриче оптуженима (која представља најмању мјеру казне која се може изрећи за предметно кривично дјело, примјеном одредбе о ублажавању казне у смислу одредбе члана 38. став 2. и 39. став 1. тачка 2. КЗ РС) и по оцјени овога суда су у свему примјерене тежини почињеног дјела, степену кривичне одговорности оптужених и околностима под којима је то дјело почињено. У изреченим казнама у довољној мјери су дошле до изражаја све олакшавајуће и отежавајуће околности на страни оптужених и оне су по првостепеном суду правилно оцјењене. С тога овај суд сматра да су изречене казне затвора по првостепеној пресуди, потребна и довољна мјера казне за остваривање сврхе кажњавања, прописане у одредби члана 28. КЗ РС

Из наведених разлога жалбе бранилаца оптужених нису основане, због чега је ваљало те жалбе одбити на основу члана 327. ЗКП РС и одлучити као у изреци ове пресуде.

Записничар
Соња Матић

Предсједник вијећа
Др Вељко Икановић

Тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић